

Finansdepartementet
Finansmarknadsavdelningen
Per Franzén
103 33 Stockholm

FI Dnr 10-1002

Finansinspektionen
P.O. Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Redovisning av Finansinspektionens penningtvättstillsyn

I enlighet med regleringsbrevet för 2009 ska Finansinspektionen (FI) i anslutning till årsredovisningen redovisa hur tillsynen över de finansiella företagen enligt 1 kap. 2 § 1-7 lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism har genomförts och prioriterats. I redovisningen ska omfattningen avseende bl.a. nedlagd tid på tillsyn och kostnader framgå. Vidare ska redovisningen innehålla FI:s bedömning av hur dessa företag följer det nya regelverket om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, samt förekomsten av eventuella sanktioner.

Sedan FATF:s (Financial Action Task Force on Money Laundering) utvärdering av Sverige 2005/06 har FI lämnat fem redogörelser (inkl. denna), se dnr 06-3292, 07-8293, 08-3127 och 08-9180.

Nedlagd tid och kostnader

FI har avsatt tre heltidstjänster för frågor rörande åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Dessa finns på enheten Operativa risker och har till uppgift att samordna frågorna samt samarbeta med övriga enheter på FI i dessa avseenden. Redogörelsen nedan visar emellertid att nedlagd tid och kostnader för tillsynen av penningtväts- och terrorismfinansieringsfrågor är mer omfattande än dessa tre tjänster.

Prioritering och genomförande

Ny lag samt nya föreskrifter och allmänna råd 2009

Året 2009 har präglats av genomförandet av det tredje penningtvättsdirektivet, vilket har inneburit att regelgivning och information har prioriterats. Det nya riskbaserade penningtvättsregelverket, som införlivades i svensk lag genom lag (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, har kompletterats med nya föreskrifter och allmänna råd (Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2009:1) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism). Lagen trädde i kraft den 15 mars 2009 och FI:s nya föreskrifter och allmänna råd, FFFS 2009:1, den 15 maj 2009. Under tiden för framtagandet av föreskrifterna hölls nio möten samt en workshop med den externa referensgruppen. I samband med att FI remitterade förslaget avseende de

nya föreskrifterna, hölls seminarier om den nya lagen och det remitterade förslaget. Cirka 400 branschaktörer deltog i dessa seminarier. Intern utbildning har också hållits på FI. Möten och kontakter har hållits med branschorganisationer i tillämpningsfrågor gällande penningtvättsregelverket och FI:s webbplats har löpande uppdaterats med information om nya rapporter från FATF och andra relevanta organisationer, liksom med information om EU:s sanktionsförordningar.

Ett heldagsseminarium för finansiella företag, särskilt riktat till banker, hölls av FI den 25 januari i år med syfte att öka kunskapen om hur den nya lagens övergångsbestämmelse ska tillämpas.

Tillsyn

Vid en tillståndsansökan och vid en ansökan om registrering kontrollerar FI bland annat att företaget har fastställt interna rutiner för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Under 2009 har beslut fattats i 50 auktorisations-/koncessionsärenden samt beträffande 98 ansökningar om registrering. Bedömningen av de interna rutinerna hanteras normalt inom rättsavdelningen, som vid behov stämmer av med någon av penningtvättsexperterna på enheten Operativa risker.

Vid behandlingen av tillstånds- och registreringsärenden kontrolleras även ägare och ledning mot belastningsregistret och mot EU:s sanktionslistor. I samband med hanteringen av flertalet andra ägar- och ledningsprövningsärenden kontrolleras även de berörda personerna mot sanktionsförordningar och belastningsregistret.

FI har även löpande följt efterlevnaden av det nya regelverket. Detta har bland annat skett genom att FI i den löpande tillsynen undersökt bolagens styrdokument, styrelseprotokoll och internrevisionens rapporter. Härigenom säkerställs bland annat att bolagen har interna rutiner för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

Enstaka riktade undersökningar har också genomförts för att särskilt bedöma företagens rutiner för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. En temaundersökning om efterlevnaden av EU:s sanktionsförordningar har även påbörjats i slutet av 2009 samt även en undersökning om vilka åtgärder som vidtagits med anledning av FATF:s uttalande om skärpta åtgärder avseende transaktioner till och från Iran.

Nationell och internationell samverkan

FI har medverkat i möten tillsammans med de övriga tillsynsmyndigheter som ingår i det nyinrättade Samordningsorganet. Möten har hållits och kontakter har tagits även med Finanspolisen. Det internationella arbetet inom penningtvättsområdet har bedrivits aktivt i FATF och AMLTF (CEBS/CESR/CEIOPS gemensamma arbetsgrupp för penningtvättsfrågor). Detta arbete har bland annat resulterat i publicering av ett dokument med information för de finansiella företagen om identifieringskrav inom EU och information om förlitande på

tredje parter ("3L3 Anti Money Laundering Task Force Compendium Paper on the supervisory implementation practices across EU Member States of the Third Money Laundering Directive [2005/60/EC]").

Bedömning av regelefterlevnaden och sanktioner enligt det nya regelverket

Det nya regelverket har inneburit att företagen under 2009 har behövt uppdatera sina interna rutiner samt även i vissa fall införskaffa nya elektroniska system för att leva upp till kraven i regelverket. Av denna anledning har främsta fokus under 2009 varit att informera och stödja företagen i detta arbete.

Kravet på kundkännedom och fortlöpande kundkännedom har orsakat en del bekymmer för företagen i förhållande till deras kunder, särskilt i de situationer där lagens övergångsbestämmelse tillämpats, dvs. då företaget efterfrågat uppgifter från dess befintliga kunder. Media har i flera fall uppmärksammat frågan om kundkännedom och FI har mottagit ett flertal samtal från missnöjda kunder, som har ifrågasatt företagets rätt att inhämta information om dem.

Enligt uppgifter från Finanspolisen har både antalet finansiella företag som rapporterar misstänkta transaktioner ökat och kvaliteten på rapporterna förbättrats.

Inga företag har ännu sanktionerats enligt det nya regelverket.

Med vänlig hälsning

FINANSINSPEKTIONEN

Martin Andersson
Generaldirektör